

Prawa Dziecka

Janusz Korczak powiedział kiedyś: „Nie ma dzieci są ludzie”.

I to jest prawda.

„Dziecko to także człowiek tylko, że jeszcze mały...”.

lecz...

„Całe wychowanie współczesne pragnie,

by dziecko było wygodne,

konsekwentnie krok za krokiem dąży,

by uśpić, stłumić, zniszczyć wszystko,

co jest wolą i wolnością dziecka,

hartem jego ducha, siłą jego żądań i zamierzeń”.

Janusz Korczak sformułował prawa najmłodszych. Podkreślił również, że dzieci swoich praw uczą się od dorosłych. W myśl tej zasady każde dziecko powinno mieć zagwarantowane:

Prawo do szacunku – to słowo jest bardzo często zapomniane i dlatego najmniej popularnie w świecie praw dziecka. Prawo to dotyczy szacunku dla dziecięcej niewiedzy, dla wysiłku poznawania, dla jego ciężkiej pracy rozwoju oraz szacunku dla indywidualnego potencjału, predyspozycji.

Prawo do niewiedzy – dziecko ma prawo nie wiedzieć. Od dorosłych wymaga wyrozumiałości, cierpliwości i indywidualnego traktowania. To właśnie my, dorośli i otaczający dziecko świat ma wyposażyć je w wiedzę. Zbyt wysokie wymagania sprawiają, że to prawo jest łamane i dziecko nie może we własnym tempie się rozwijać.

Prawo do niepowodzeń i lez – to prawo wymaga rozsądnej motywacji, jasnego systemu nagradzania i karania. W skrócie oznacza to adekwatną reakcję na zachowanie dziecka, które poznaje w ten sposób świat swoich emocji towarzyszących różnym sytuacjom.

Prawo do radości – przeżywanie pozytywnych emocji jest czynnikiem silnie motywującym, służy relaksowi oraz regeneruje po wykonanej pracy.

Prawo do wyrażania swoich myśli i uczuć – prawo to obejmuje swobodę poszukiwania siebie, wyrażania opinii i poglądów na dowolne tematy. Łamanie tego prawa świadczy o przekraczaniu granicy prywatności młodego człowieka.

Prawo do nauki poprzez zabawę - nauka ma być przyjemnością, a nie powinna być wymogiem. Przygotowanie odpowiedniego otoczenia to stworzenie dziecku szansy na wzmocnienie bodźców pozytywnych, które sprawiają, że nauka będzie bardziej efektywna.

Prawo do własności – dla dziecka świadomość posiadania jest równoznaczna z byciem ważnym.

Prawo do bycia sobą – każde dziecko uczy się swojego „ja”. Zanim ten ‘twór’ będzie kompletny i stanie się człowiekiem dorosłym upłynie sporo czasu i dlatego też dziecko ma prawo szukać siebie i się zmieniać.

Prawo do upadków – każde dziecko ma lepsze i gorsze dni. Jeśli upadnie powinno wiedzieć, że zawsze może liczyć na naszą pomocną dłoń, gdyż niektóre porażki bywają szczególnie bolesne i mogą mieć wpływ na dorosłe życie człowieka.

Prawo do tajemnicy – dzieci tak jak dorośli również mają swoje sekrety. Jeśli zdarzy się, że staniemy się ich powiernikami powinniśmy z najwyższą powagą dotrzymać danego im słowa. Problemy dzieci mogą wydawać nam się błahe, w oczach dziecka są natomiast ich całym światem.

Nauczyciele realizując dzień po dniu zamierzenia i treści programowe poszerzone o wartości uczuć społecznych mają możliwość zapewnienia dzieciom ich wszechstronnego rozwoju oraz poszanowania ich praw. Ponadto to właśnie my, każdego dnia mamy możliwość wspierania dziecka, które dojrzewa na naszych oczach, krok po kroku staje się istotą w pełni wyposażoną w wiedzę, która w przyszłości pomoże mu samodzielnie rozwiązywać problemy. Jednocześnie musimy pamiętać, że powinniśmy tak kierować każdy proces dydaktyczny, aby to uczniowie mogli dokonywać wyborów, określać prawdopodobieństwo konsekwencji podjętych działań, ich wartości, przyjmując odpowiedzialność za swoje decyzje.

Żeby Prawa Dziecka mogły być respektowane, trzeba przeanalizować je bardzo dokładnie i tylko ci nauczyciele, którzy potrafią być sobą, nie zakładają masek, będą autentyczni. To właśnie oni zdobędą zaufanie dzieci, znajdą złoty środek przekazu, osiągną zamierzone cele dydaktyczne i wychowawcze. Lecz taka postawa wymaga od nas całej masy empatii. Każdego dnia oznacza to wchodzenie w umysł dziecka, wczuwanie się w przeżycia, jakich doświadcza. Bezwarunkowa aprobatą jest trudna, ale pozwala wytworzyć pozytywną więź emocjonalną, w której każdy jest wyrozumiały i otwarty na innych i wszelkie inności. Pamiętajmy, że każdy z nas był kiedyś małym człowiekiem, więc niech dzieci będą dziećmi!

Więcej na temat praw dziecka można znaleźć w Konwencji o Prawach Dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526). Link: <https://www.unicef.pl/O-nas/Prawa-dziecka/Akty-prawne>

Joanna Nowicka-Środa